

N:o 6.

Ank. till Riksd. Kansli d. 7 Febr. 1867, kl. 11 f. m.

Första Kammarens Tillfälliga Utskotts Utlåtande N:o 6, rörande väckt förslag om underdånig hemställning angående bestämda föreskrifter i vissa punkter af Kongl. Stadgan om folkundervisningen i Riket.

Uti till Utskottet hänvisad motion har Herr Hasselrot, C., föreslagit,
"att riksdagen ville hos Kongl. Maj:t i underdånighet begära bestämda föreskrifter i skolstadgan i följande hänseenden, nemligen:

- 1:o att i hvarje skoldistrikt skall vara minst en fast skola med vederbörligen godkänd lärare, och derjemte minst en småskola, eller flera sådana, eftersom behofvet påkallar;
- 2:o att ett bestämdt kunskapsmått må fastställas såsom vilkor för inträde i den fasta skolan;
- 3:o att alla gossar i den fasta skolan öfvas i gymnastik, exercis, vapenföring, vändningar, rörelser och marscher;
- 4:o att alla barn i den fasta skolan lemnas undervisning i trädgårdsodling samt träds uppdragande, plantering, vård och förädling;
- 5:o att för sådant ändamål vid hvarje fast skola skall finnas planteringsland, tjenligt till trädgårdsodling; och
- 6:o att, om förestående framställningar godkännas, Kongl. Maj:t behagade uti en ny Stadga om folkundervisningen sammanföra alla hit hörande föreskrifter."

Utskottet har tagit denna fråga i öfvervägande; men alldenstund det vid jämförelse mellan de af motionären uppställda punkterna och de paragrafer i nu
Bih. till Riksd. Prot. 1867. 8 Saml. 1 Afd. 3 Häft.

gällande Folkskolestadga desamma afse att närmare formulera, visar sig, att den nådiga Stadgan redan i det väsendtligaste och, såvidt enligt Utskottets tanke allmänna föreskrifter der- öfver låta sig utfärdas, innehåller allt hvad med motionen är åsyftadt, nemligen så att motionens mom. 1 innefattas uti Kongl. Folkskolestadgans § 1, enligt lydelsen i Kongl. Kungörelsen af den 29 September 1853; mom. 2 i Kongl. Kungörelsen af den 11 December 1863, jemförd med Kongl. Cirkuläret af den 22 April 1864; mom. 3 i § 6 af Kongl. Folk-skolestadgan, enligt lydelsen i Kongl. Kungörelsen den 29 September 1853, Kongl. Cirkuläret af den 9 Januari 1863 och Kongl. förnyade Reglementet af den 1 December 1865 för folkskolelärare-seminarierna i riket; samt momenterna 4 och 5 uti Kongl. Folkskolestadgans § 4 mom. 3, enligt lydelsen i Kongl. Kungörelsen af den 29 September 1853, jemförd med Kongl. Cirkuläret den 5 December 1862 och Kongl. förnyade Reglementet af den 1 December 1865 för folkskolelärare-seminarierna i riket, mom. 5;

- alldenstund vidare, hvad särskildt beträffar undervisningen i gymnastik, Utskottet har sig bekant, att Gymnastiska Central-institutet, åt hvilket högsta inseendet öfver denna undervisning är uppdragen, utarbetat utförligt program till ledning för undervisningens meddelande och öfningarnes bedrifvande, för hvilket programs offentliggörande och spridande till folkskolestyrelserna i Riket åtgärder äro vidtagna;
- alldenstund lagstiftningen rörande folkskoleväsendet är jemförelsevis ny, såsom icke sträckande sig längre tillbaka än omkring 25 år, och de grundsatser, på hvilka den hvilar och de ändamål den afser, icke på långt när fullständigt kunna sägas hafva ingått i det allmänna medvetandet;
- då följaktligen, innan folket i dess helhet kan anses vara fullt moget för stränga och ovilkorligt bindande föreskrifter i detta ämne, det, enligt Utskottets åsigt, ej saknar sin stora betänklighet att gifva en allt för strängt bindande lydelse åt stadganden, som redan, till följd af landets stora utsträckning och skiljaktighet i afseende på klimat, folklynne, ekonomiska omständigheter och så vidare, blifva svåra att hos hela folket utan undantag bringa till ovilkorlig efterlefnad eller, såsom i fråga om trädgårdsodlingen, till följd af naturförhållanden, alldeles otillämpliga på en betydlig del af vårt område; och

då slutligen folkbildningen hörer till antalet af de samhällsangelägenheter, som endast till en viss grad kunna genom lagstadganden bringas till blomstring, men som väsentligen och i första rummet för sin utveckling bero på kommuners och enskildes nit, upplysning och beredvillighet till uppoffringar; får Utskottet värdsamt hemställa, att Kammaren ville förklara, att den ifrågavarande motionen icke till någon åtgärd föranleder.

Stockholm den 5 Februari 1867.

På Utskottets vägnar:

AX. K. WACHTMEISTER.

Ordförande.
